

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

nimi: mittetulundusühing Kodukant Läänemaa

registrikood: 80187159

tänava nimi, Karja tn 27

maja number:

linn: Haapsalu linn, Haapsalu linn

vald: Haapsalu linn

maakond: Lääne maakond

postisihnumber: 90502

e-posti aadress: laanelider@kklm.ee

veebilehe aadress: www.kklm.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	12
Bilanss	12
Tulemiaruanne	13
Rahavoogude aruanne	14
Netovara muutuste aruanne	15
Raamatupidamise aastaaruande lisad	16
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	16
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	17
Lisa 3 Võlad ja ettemaksed	18
Lisa 4 Liikmetelt saadud tasud	18
Lisa 5 Annetused ja toetused	19
Lisa 6 Muud tulud	19
Lisa 7 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	20
Lisa 8 Mitmesugused tegevuskulud	20
Lisa 9 Tööjõukulud	21
Lisa 10 Seotud osapooled	21
Aruande allkirjad	22

KODUKANT LÄÄNEMAA MTÜ TEGEVUSARUANNE 2019

Kodukant Läänemaa MTÜ on asutatud 17.02.2003 ja kanti registrisse 22.03.2003. Ühingu tegevuse põhieesmärgiks on Läänemaa maaelu ja külade säilimisele, taaselustamisele ja harmoonilisele arengule kaasaaitamine, sealhulgas maamajanduse ja rahvakultuuri ning loodushoiu toetamine ning erinevate külaliikumiste ühendamine. Ühingul on kaks olulist ülesannet, millest üks on LEADER strateegia rakendamine ning teine on üle-eestilise külaliikumise Kodukant maakondlike tegevuste koordineerimine.

I KODUKANT LÄÄNEMAA LIIKMESKOND

Kodukant Läänemaa liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga oli 78. Liikmeskonda kuulub 4 kohalikku omavalitsust – Lääne-Nigula, Lääneranna, Vormsi vallad ning Haapsalu linn. Lisaks nendele 34 mittetulundusühingut ning 40 ettevõtet. Ühing tegutseb jätkuvalt haldusreformieelse Lääne maakonna piirides, hõlmates seega ka osa Pärnu maakonnast. Ühing pöörab jätkuvalt suurt tähelepanu endiste Hanila ja Lihula valdade territooriumitele, hoides ja arendades teadlikult olemasolevaid võrgustikke ja inforuumi ka selle piirkonnaga. Kodukant Läänemaa on piirkondlik, kolme sektorit hõlmav, maakonna arenguid suunav ja rahvusvahelist koostööd tegev ühing.

II KODUKANT LÄÄNEMAA JUHTIMINE

Ühingu juhtimises 2019. aastal muudatusi ei toimunud. MTÜ Kodukant Läänemaa (edaspidi KKLM) kõrgeimaks organiks on liikmete üldkoosolek. KKLM-i juhatus tegutses 2018. aastal jätkuvalt 9-liikmelisena: Merle Mäesalu (juhatuse esimees), Aare Lauren, Nele Sõber, Marika Adman, Eha Raja, Meelis Orgla, Valvi Sarapuu, Eidi Leht ja Tiina Ojamäe. Tegevmeeskonna moodustavad tegevjuht, projektijuhid ja kohaliku toidu spetsialist.

MTÜ Kodukant Läänemaal on 3-liikmeline revisjonikomisjon, koosseisus Jüri Ott, Arvo Ninn ja Astrid Roosleht. Revisjonikomisjon kontrollib ühingu juhtorganite poolt vastuvõetud otsuste ja muude aktide täitmist, vara ja vahendite kasutamist ning käsutamist (vähemalt üks kord aastas). Kodukant Läänemaa tegevust auditeerib üldkoosoleku poolt kinnitatud audiitor.

III KODUKANT LÄÄNEMAA TEGEVUSED 2019. AASTAL

ÜLDKOOSOLEK

Kodukant Läänemaa juhatus kutsus üldkoosoleku kokku kahel korral: 20.02 ja 8.10. Veebruaris tutvustati ja kinnitati LEADER strateegia seirearuanne, mis esitati Maaeluministeeriumile. Kinnitati 2018. aasta aruanne ja 2019. aasta tegevuskava. Oktoobris kogunes üldkoosolek KKLM LEADER strateegia rakenduskava 2020 kinnitamiseks. Samuti anti ülevaade 2019. aasta taotlusvoorude

ning KKLM enda koostööprojektide tulemustest. Ühingu juhatus hindab üldkoosoleku osalust ühingu oluliste otsuste vastuvõtmisel 2019. aastal heaks. Seda eelkõige seetõttu, et mõlemal koosolekul osalejate arv moodustas üle 50% liikmete koguarvust ning korduvkoosolekuid ei toimunud, mis näitab kaasatuse head taset.

Organisatsioonil jätkas 2019. aastal neljal põhilisel tegevussuunal:

1. MTÜ Kodukant Läänemaa LEADER strateegia 2014-2020+ rakendamine;
2. Organisatsiooni arendamine, tutvustamine ja töö liikmetega;
3. Kohalike kogukondade kaasamine piirkonna arendamisel, külvavemate institutsioonide tugevdamine külades;
4. Koostöö maakondlike, teiste piirkondade ja üle-eestiliste koostööpartneritega

JUHATUS

2019. aastal toimus 12 juhatuse koosolekut, millest kuus viidi läbi kirjalikult. Lisaks koguneti mitmel korral mitteformaalseteks kohtumisteks, mille eesmärk oli organisatsiooni arengute terviklik läbimõtlemine ja tulevikuarutelud. Allpool on välja toodud majandusaasta jooksul juhatuse poolt algatatud olulisemad teemad ja otsused:

- Jaanuaris muudeti 2019. aasta rakenduskava ja suurendati katkestatud või odavnenud projektide arvelt 2019. aasta taotlusvoorude meetmete eelarvet kogusummas 86 571,10 eurot.
- Veebruaris esitati üldkoosolekule KKLM strateegia vahehindamine. Perioodil 2016-2018 korraldati LEADER toetuste taotlusvoorud kolmel korral – 2016, 2017 ja 2018. aastal. Kokku on perioodil 2016-2018 esitatud 236 projektitoetuse taotlust, millest hindamisele saadeti 193 (ca 85%) ning rahastusettepanek PRIA-le tehti 92 projekti osas. PRIA poolt määrati perioodil 2016-2018 rahastus kokku 88-le projektile toetuste kogusummas 2 542 652 eurot (sh Kodukant Läänemaa poolt esitatud projektid 8 tk). Võrreldes eelmise LEADER rahastusperioodiga on keskmine toetuse summa kasvanud ligikaudu kolm korda.
- 2019. aasta märtsis ja aprillis avati LEADER taotlusvoorud kahes meetmes vastavalt strateegiale ja rakenduskavale. Juhatus kinnitas hindamiskomisjoni ettepanekud paremusjärjestuse osas ning tegi PRIA-le rahastusettepaneku projektide toetamiseks kogusummas 652 365,39 eurot. 2019. aastal suunati hindamisele kokku 66 projektitoetuse taotlust ja PRIA-lt sai rahastusotsuse 22 projekti.
- Märtsis toimus KKLM arenguseminar, mille fookuses olid KKLM roll maaelu arendajana ja tegevuseesmärgid lühikeses ja pikas vaates. Kahe päeva jooksul arutati piirkonna tugevuste ja jätkusuutlikkuse, koostöö ja organisatsioonikultuuri üle. Tulevikku vaadatuna nähakse KKLM rolli laiemalt piirkonna maaelu mainekujundaja, võrgustike tekkele kaasaaitajana, kohalike ressursside (sh inimressursi) kaardistajana, uute ideede tekkele kaasaaitajana nii väikeettevõtluses kui kogukonnateenustes. Oluliseks peeti organisatsiooni jaoks oluliste väärtuste säilitamist – keskendumist olulisele, selgust, ühtekuuluvustunnet, kaasalöömise rõõmu ja innustuse pakkumist.
- KKLM on Eesti Leader Liidu (ELL) liige ning osaleti ELL koosolekutel ja üritustel. Aprillis toimunud ELL üldkoosolekul toetati ettepanekut ELL juhatuse esimehe töö tasustamiseks

seoses uue EL rahastusperioodi ettevalmistamisega ning kaasneva suurenenud töökoormusega ning ettepanekut astuda Vabaühenduste Liidu liikmeks. Juunis kohtus ELL juhatuse esimees KKLM juhatusega tegevusgruppide ruumimustri kujundamise teemal järgneval EL perioodil. Ühtlasi anti vajalikku sisendit järgmise EL rahastusperioodi ettevalmistamise osas, mis puudutab LEADER meetodi kasutamise laienemist teistesse fondidesse (nt sotsiaalfond) ning järgmise rahastusperioodi tarbeks LEADER raamistiku väljatöötamist. Maaeluministeeriumi juures kohtub LEADER töögrupp, kuhu kuulub 22 erinevat esindusorganisatsiooni + 3 Maaeluministeeriumi osakonda. LEADER tegevusgrupid on esindatud läbi ELL-i.

- Oktoobris külastasid KKLM tegevusgruppi Maaeluministeeriumi, PRIA ja Maaeluvõrgustiku esindajad. Kohtumise raames anti ülevaade LEADER strateegia rakendamise seisust, esinenud probleemidest ning ettepanekutest järgmise rahastusperioodi ettevalmistamiseks. Kohtumise tulemusena tõdeti, et KKLM strateegia rakendamine on senini olnud edukas ning tegevusgrupil oli hulgaliselt sisulisi ettepanekuid tulevase perioodi raamtingimuste ettevalmistamise osas.
- Kodukant Läänemaa on Eesti Külaliikumine Kodukant liikmesorganisatsioon. Mais ja novembris toimusid Külaliikumise üldkoosolekud. 2019. aasta oli oluline verstapost üle-eestilise külaliikumise organisatsiooni edasisele arengule. Juhatuse volitused lõppesid ning samuti vajas läbivaatamist organisatsiooni senine tegevus ja tulevikuplaanid. Valmis külaliikumise strateegia 2030. Novembris valiti organisatsioonile uus juhatuse kolmeliikmelises koosseisus. Lisaks anti 2019. aastal läbi Külaliikumise sisend kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) muudatusteks.
- Veebruaris kuulutati välja Läänemaa Aasta küla konkursi võitja – Üdruma. Maakondlik võitja esitati üle-eestilisele Aasta küla konkursile. Juunis külastas Üdruma küla Aasta küla valimise komisjon eesotsas Riigikogu esimehe Henn Põlluaasaga. Aasta Küla tunnustamiseks rajati Üdruma külamaja juurde lipumast, mis oli Kodukant Läänemaa kingitus Läänemaa Aasta külale. Juulis toimunud Eesti Külade Maapäeval sai Üdruma küla Rahandusministeeriumi eripreemia kui kõige avatum ja aktiivsem kogukond.
- Organisatsiooni liikmeskonnale korraldati juba neljandat korda aastalõpuseminar, mis toimus 12. detsembril Lihula mõisas. Ürituse eesmärgiks on kasvatada liikmeskonna omavahelist suhtlust, vahetada mõtteid ja ideid Läänemaa maapiirkonna ja organisatsiooni arengute osas.
- Kodukant Läänemaa juhatuse liikmed on esindanud KKLM-i liikmesorganisatsioonide üldkoosolekutel, erinevatel valdkonna üritustel ning tutvustanud piirkonda erinevate külastuste raames teistele tegevusgruppidele ja projektides osalenud partneritele.
- 2019. aasta suvel leiti ühingu uued büroopinnad Haapsalu linnas. Alates juulist tegutseb ühing Haapsalus aadressil Karja 27. Kontoripinda jagatakse Sihtasutus Läänemaaga ning loodetavasti tekib lähedal paiknemisest ka omavaheline sünergia maakonna arendamises.

IV TEGEVMEESKOND

MTÜ KODUKANT LÄÄNEMAA STRATEEGIA 2014-2020+ RAKENDAMINE

- Tegevjuht valmistas ette ja viis läbi KKLM strateegia vahehindamise, mida tutvustati veebruaris toimunud üldkoosolekul. Vahehindamisega võeti kokku vahemikus 2016-2018 korraldatud taotlusvoorude tulemused. Strateegia vahearuanne esitati Maaeluministeriumile. 2019. aasta lõpu seisuga on KKLM projektitoetuste eelarvest rakendatud ca 97%.
- Tegevmeeskond korraldas LEADER infopäevad tegevuspiirkonnas kolmel korral: 23.01 Ristil, 24.01 Lihulas, 25.01 Haapsalus ja 29.01 Nõval. Lisaks nõustati taotlejaid ja projektide elluvijaid tekkinud küsimuste osas ühingu büroos, telefonitsi või emaili teel.
- LEADER meetme taotlusvoorud olid avatud ettevõtjatele 7.-13.03.2019 ja MTÜ-dele 3.-9.04.2019. Tegevmeeskond viis läbi tehnilise kontrolli, korraldas hindamiskomisjoni töö ning edastas vastavad otsused juhatusele ja PRIAle.
- Tegevmeeskonna kaasabil toimusid projektitoetuse taotlejate paikvaatlused (23.04 ettevõtted ja 15.05 elukeskkond) ja taotlejate ärakuulamisid (03.05 ettevõtted ja 23.04 elukeskkond). Samuti pingerea moodustamise koosolekud ja viidi läbi hindajate koolitus (28.03).
- Veebruaris korraldati Kullamaal koostöös Maaeluvõrgustikuga riigihangete korraldamise infopäev, mille sihtgrupiks olid LEADER toetust saanud riigihankekohtused.
- 28.-29. augustil toimus Kodukant Läänemaa juhatuse, revisjoni- ja hindamiskomisjoni õppereis Piiriveere LEADER tegevuspiirkonda, kus tutvuti LEADER toetuse abil tegevust alustanud ja/või arendanud ettevõtete ja kogukondadega. Õppereisi eesmärgiks tutvuda LEADER rakendamise praktikaga.
- Septembris korraldati koostöös SA Läänemaa ja Maaeluministeriumiga Haapsalus infopäev maapiirkonna majandustegevuse mitmekesistamise toetuse meetme tingimuste kohta. Sihtgrupiks ettevõtted, kes soovisid maapiirkonnas toetust mitmekesistamise investeeringutele.
- Septembris valmistati ette 2019. aasta rakenduskava, mis kinnitati 8.10.2019 toimunud üldkoosolekul ja esitati PRIAle.
- Aasta jooksul osaleti LEADER infopäevadel ja seminaridel koostöös Maaeluvõrgustiku, PRIA ja Maaeluministeriumiga eesmärgiga vahetada tegevusgruppide omavahelisi kogemusi ja arutada tekkinud küsimusi LEADER meetme määruse tõlgendamisel ja rakendamisel.

ORGANISATSIOONI ARENDAMINE JA TÖÖ LIIKMETEGA

- Organisatsioonisisese ja –välise kommunikatsiooni parandamiseks on pidevalt tegeletud organisatsiooni tegevusi tutvustavate meediakajastuste loomisega ning jagatud infot kodulehel www.kklm.ee (postitusi uudiste rubriigis 2019.aastal 62) ja Kodukant Läänemaa Facebooki lehel (postitusi lehel 2019.aastal 117). Lisaks on organisatsiooni hallata veebileht www.laanemaatoit.ee (valmis 2019. aasta lõpul) ja Facebooki leht Läänemaa toit.
- Kaks korda aastas uuendatakse liikmete kontaktandmed, kodulehele on lisatud viited liikmete kodulehtedele.
- Koostatakse ja saadetakse KKLM liikmetele uudiskirja olulisema infoga, mis puudutab KKLM ja partnerite tegevust. 2019 aastal ilmus uudiskiri kuuel korral.

- 25.-27. jaanuaril toimus kogemuste saamisele ja piirkonna elavdamisele suunatud messikülustus Saksamaale Grüne Woche messile, kus osalesid Kodukant Läänemaa meeskond koos Sihtasutus Läänemaa ja piirkonna ettevõtjatega. Külustuse eesmärgiks oli saada kogemusi ja inspiratsiooni piirkonna tutvustamisel läbi toidu.
- 16.-22. maini viibis Kodukant Läänemaa delegatsioon ideereisil Põhja-Iirimaa Antrim&Newtownabbey piirkonnas. Visiidi eesmärgiks oli tutvuda ja saada innustust piirkonnas ellu viidud LEADER projektidest ning luua uusi koostöösidemeid Kodukant Läänemaa ja GROW Antrim&Newtownabbey liikmete vahel. Projekti põhiprogrammi kuulusid LEADER ettevõtlus- ja kogukonnameetmest toetust saanud objektide külastused, Balmoral Show külustus ja arutelud kohaliku tegevusgrupi, juhatuse liikmete ja kohaliku omavalitsuse esindajatega. Ühtlasi toimus Kodukant Läänemaa grupisisene arutelu-seminar organisatsiooni tegevussuundade ja LEADER teemadel.
- Organisatsiooni liikmeskonnale korraldati juba neljandat korda aastalõpuseminar, mis toimus 12. detsembril Lihula mõisas. Ürituse eesmärgiks on kasvatada liikmeskonna omavahelist suhtlust, vahetada mõtteid ja ideid Läänemaa maapiirkonna arengute osas.

KOHALIKE KOGUKONDADE KAASAMINE PIIRKONNA ARENDAMISEL, KÜLAVANEMATE INSTITUTSIOONIDE TUGEVDAMINE KÜLADES

- Tegevmeeskonna poolt koondati 2018.aastal omavalitsuste abiga külaseltside ja –vanemate meililist kodukant@kklm.ee, kuhu alates 2019. aastast edastati regulaarselt infot.
- Jaanuaris toimus Pärnus Külaliikumine Kodukant korraldatud teine üle-eestiline külavanemate foorum, kus osales üle 120 külade esindaja. Arutati maaelu sõlmküsimuste teemal.
- Veebruaris toimus EV100 sünnipäevaks valminud “Läänemaa köögis” filmi avalik esitlus Haapsalu Kultuurikeskuses asuvas kinos. Ühtlasi näitas valminud filmi ETV. Fili on võimalik aadata Kodukant Läänemaa kodulehel.
- Veebruaris korraldati Aasta Küla konkurss ning valikukomisjon külastas kõiki kandideerinud külasid. Läänemaa Aasta küla valiti välja ja avalikustati veebruaris. Üdruma küla esindas Läänemaad üle-eestilisel Aasta küla konkursil.
- Juulis osales Läänemaa delegatsioon Eesti Külade Maapäeval Rāpinas. Esindatud olid külad Haapsalu linna ja Lääne-Nigula valla piirkondadest.
- Koostöös Eesti Külaliikumisega Kodukant korraldas KKLM septembris seminari omavalitsustele ja sotsiaalhoolekandekeskustele teemal “Vabatahtliku seltsilise teenuse” laiendamine Läänemaale, mis puudutab kogukondade poolt tehtavat vabatahtlikku tööd oma piirkonnas abivajajate aitamiseks.

KOOSTÖÖ MAAKONDLIKE, TEISTE PIIRKONDADE JA ÜLE-EESTILISTE KOOSTÖÖPARTNERITEGA

- Kodukant Läänemaa osaleb mitmetes võrgustikes läbi katusorganisatsioonide. KKLM on Eesti LEADER Liidu liige, osaletud on ELL üldkoosolekutel ja arengupäevadel.

Tegevmeeskond osaleb ELL juures tegutsevates valdkondlikes töörühmades (määruse tõlgendamise ja kommunikatsiooni töörühm).

- KKLM on Eesti Külaliikumine Kodukant liige. Kodukandi võrgustiku kaudu vahendatakse piirkonda infot külaliikumise tegevustest. Osaletud on Kodukandi üldkoosolekutel, liikmete kohtumistel ning vabatahtlike värava tegevustes.
- Kodukant Läänemaa on osa Maainfokeskuse juurde koondunud võrgustikust ning läbi võrgustiku osaletakse LEADER seminaridel ja koordineeritakse Avatud Talude päeva korraldamist Läänemaal.
- Kodukant Läänemaa teeb koostööd PRIA-ga taotluste menetlemisel ja LEADER määruse rakendamisel. Vastava koostöö osapooleks on ka Maaeluministerium. Kolmepoolsed kohtumised toimuvad sagedusega kord aastas, tihedam koostöö toimub jooksvalt telefoni ja emaili teel. 15.10 toimus vastav koostööseminar Läänemaal, Linnamäel.
- Rahvusvaheliste koostöösuhete arendamise osas andis hea võimaluse 2019.aastal koostööprojekti "LINC 2019" elluviimine ja läbiviimine. LINC konverentsil osales kokku ca 350 osalejat pea 20-st Euroopa riigist.
- Koostöös SA Läänemaa'ga korraldas Kodukant Läänemaa Ühisnädala raames üritust "Läänemaa tunnustab 2019". Tegevmeeskond osales ettevalmistavatel koosolekutel ja tänuüritusel. Tänuüritus toimus 28. novembril Haapsalu Kultuurikeskuses.
- Tegevmeeskond on osalenud maakondliku täiskasvanud õppija võrgustiku tegevuses, mille eesmärk on täiskasvanuõppe propageerimine. Ühtlasi on Kodukant Läänemaa poolt nimetatud Kodukandi üle-eestilisse täiskasvanuõppe võrgustikku haridussaadik, kelleks on Haapsalu Kutsehariduskeskuse esindaja Aile Nõupuu.
- Detsembris osales KKLM tegevjuht Brüsselis toimunud ENRD konverentsil "Pärast 2020 aastat: kohalik tegutsemine muutuv maailmas", kus arendati koostöösuheteid teiste Euroopa Leader tegevusgruppidega ja tutvuti projektinäidetega.

V MTÜ KODUKANT LÄÄNEMAA ELLU VIIDUD PROJEKTID JA TEGEVUSED

PROJEKT: "SÄÄSTVA TURISMI PRINTSIIPIDE RAKENDAMINE RAHVUSPARKIDE/KAITSEALADEGA PIIRKONDADES"

Eesmärk on säästva turismi toodete/teenuste arendus ja ühisturundus läbi rahvusvahelise koostöö ning läbi selle võrgustike ja ühisturunduse arendamine rahvusparkide vahel, parema ja terviklikuma säästva turismi teenuste pakkumise arendamine, EUROPARC kriteeriumite kasutusele võtmine võimalikult paljudes projekti piirkondades projekti lõpuks. Tegemist on rahvusvahelise koostööprojektiga, milles Eestist osalevad Roheline Jõemaa, Kodukant Läänemaa ja MTÜ Arenduskoda. Projekti sihtrühmaks on kaitsealadel tegutsevad turismiasjalised.

2019.aastal elluviidud projektitegevused

- Madeira õppereis 28.09-05.10.2019
- Lahemaa ja Soomaa rahvusparkide õppereis 14.-17.08.2019
- Õppereis Snežik' ja Nanos' piirkonda 13.-17.05.2019

- Õppereis Cávado piirkonda 8.-12.04.2019
- Projektitegevusi ettevalmistavad koostöökohtumised

Projekti tegevused jätkuvad 2020.aastal.

PROJEKT: „KULTUURIPÄRANDI EKSPONEERIMINE JA SÜNDMUSTE KORRALDAMINE“

Projekti eesmärgiks on säilitatud ja oskuslikult esitletud kultuuripärandid ning lõimunud kogukonnad. Eesmärgi saavutamiseks on projekti tegevustena planeeritud koolitused, õppereisid ja Läänemaa rahvarõivaraamatu koostamine.

2019 aastal toimunud tegevused on olnud:

- 19.01.2019 Koolitus II: Kultuuripärandid tutvustavate sündmuste korraldamine väikemuuseumides, Koela Talumuuseumis
- 16.02.2019 Koolitus III: Kultuuripärandid tutvustavate sündmuste korraldamine väikemuuseumides, Lihula Muuseumis
- 23.03.2019 Koolitus IV: Kultuuripärandid tutvustavate sündmuste korraldamine väikemuuseumides, Altmõisa külalistemajas
- 15.11.2019 Fotograafia praktiline õppepäev kultuuripärandi hoidjatele, SA Hiiumaa muuseumid
- 9.-14.09.2019 Koolitus-õppereis Rootsi väikemuuseumides
- Rahvarõivaraamatu koostamise koostöökoosolekud, kogumisretked külates jaan-dets.
- Läänemaa Rahvarõivaraamatu käsikirja koostamine

Projekti tegevused jätkuvad 2020 aastal.

PROJEKT: “KOHALIK TOIT KÄTTESAADAVAKS”

Üldine eesmärk on ühiselt Kodukant Läänemaa, Pärnu Lahe Partnerluskogu, Hiidlaste Koostöökogu ja Jõgevamaa Koostöökogu piirkondades toiduturu majandusliku jätkusuutlikkuse ja toiduturu väiketootmise ja töötlemise laiendamise ja kvaliteedi arendamine. Toiduvaldkonna koostöövõrgustike arendamine, inimkapitali arendamine, uudsete lahenduste rakendamine ning piirkonnas kohalikult eripäral ja kultuuripärandid põhineva ettevõtluse arendamine. 2019 aastal toimunud tegevused projekti raames:

- 6.02.2019 meisterkoka koolitus Raplamaal, Ööbiku Gastronoomiatalus
- 8.-10.02.2019 Läänemaa osalemine Tourest 2019 Eesti Toidutee pinnal
- 28.05.2019 õppekäik Lääne- ja Harjumaa tootmistaludesse „Teel taludesse“
- Kodulehe www.laanemaatoit.ee Arendus ja sisuloome
- Facebookileht “Läänemaa toit” haldamine ja sisuloome
- Projekti tegevusi ettevalmistavad koosolekud ja koostöökohtumised

Projekti tegevused jätkuvad 2020 aastal.

PROJEKT: "Kohalik toit on tervislik ja trendikas"

2019.aastal sõlmiti koostöölepe Jõgevamaa Koostöökoja ja Hiidlaste Koostöökoguga projekti "Kohalik toit on tervislik ja trendikas" elluviimiseks. Koostööleping on sõlmitud eelmise projekti tulemusena selgunud kitsaskohtade lahendamise vajadusest ning keskendub senisest enam kohaliku toidu mainekujundusele ning mahetootmise tutvustamisele. Projekti üldeesmärk on kohaliku toidu kui piirkonna mainekujunduse osa ning kohaliku toidu, sealhulgas mahetoidu teadvustamine tavatarbijate seas ning lasteasutustes.

2019 aastal toimunud tegevused projekti raames:

- 13.04.2019 Kohaliku toidu päev ja kontaktmess Altmõisa külalistemajas
- 17.08.2019 Kohaliku toidu hoov Valge Daami laadal
- 27.09.2019 Läänemaa kohaliku toidu tutvustus riiklikul turismikonverentsil Haapsalus
- 10. Ja 24.10.2019 kaheosaline toidutootjate seminar „Ideest müügini!“
- 1.-2.11.2019 idee-ja kogemusreis Muhu-ja Saaremaale
- 7.-17.11.2019 Läänemaa Toidunädal
- 16.11.2019 Läänemaa toidunädala peakokkade õhtusöök Dirhami külalistemajas
- Projekti tegevusi ettevalmistavad koosolekud ja koostöökohtumised

Projekti tegevused jätkuvad 2020 aastal.

PROJEKT: "LOODE-EESTI PIIRKONNA ÜHISTURUNDUS"

Koostöö aluseks on sarnastele väljakutsetele ühiste lahenduste leidmine Kodukant Läänemaa, Nelja Valla Kogu ja Lääne-Harju Koostöökogu piirkonnas. Peamiselt on koostöö aluseks ühised algatused kogu piirkonna konkurentsivõime suurendamiseks. Piirkondliku koostöö ja sihistatud tegevuste tulemusel on tõusnud Loode-Eesti piirkonna maine, külastatavus ja ettevõtete majandustulemused. Projekti tegevustega alustati 2019 aastal:

- Projekti tegevusi ettevalmistavad koosolekud ja koostöökohtumised Nelja Valla kogu ja Lääne-Harju Koostöökoguga, piirkonna turismiasjalistega
- 01.10.-30.11.2019 Porikuu festival

Projekti tegevused jätkuvad 2020 aastal.

PROJEKT: RAHVUSVAHELISE KONVERENSI LINC2019 KORRALDAMINE EESTIS

Koostöös Pärnu Lahe Partnerluskogu, Mulgimaa Arenduskoja ja Rohelise Jõemaa Koostöökoguga algatati projekt LINC2019 üle-euroopalise maaelu arendajate suveseminari korraldamiseks Eestis 2019.aasta septembris. Partnerid loovad konverentsi korraldamisega soodsad tingimused rahvusvaheliste kontaktide ja koostööprojektide tekkimiseks ning esitlevad Eesti Leader kogemusi maaturismi, sh loodusturismi arendamisel, tutvustavad õppereisidel erinevaid piirkondi ja edukalt ellu viidud Leader projekte.

Projekti tegevused 2019 aastal:

- LINC konverents 2019, 10.-13. september 2019
- 10. 09 – rongkäik, avateseremoonia Pärnus
- 11. 09 – õppereisid, KKLM tegevuspiirkonnas Lihula-Massu-Salevere-Matsalu ja Martna-Palivere-Kullamaa; koostööseminar Klaara-Manni puhketalus
- 12. 09 – spordipäev Toris; ELARD CLLD seminar; konverentsi lõpetamine Pärnu kontserdimajas
- Konverentsi toimumise eelselt osaleti korraldusmeeskonna koosolekul sagedusega ca kord kuus ja anti sisend projekti elluviimiseks

Projekti tegevused jätkuvad 2020 aastal.

PROJEKT: ESTPOL SUSTAINABLE COMMUNITIES

2019 aastal valmistati ette ja esitati PRIAle rahvusvaheline koostööprojekt "ESTPOL Sustainable Communities". Projekti partneriteks on Nelja Valla Kogu ja Poolast tegevusgrupp Stowarzyszenie Korona Północnego Krakowa. Projekti eesmärk on tugevdada piirkondades tegutsevate kogukondade ja seltside võrgustikku, soodustada omavahelist koostööd ja ühiste lahenduste väljaarendamist. Projekti sihtgrupiks on külaseltsid, külaseltside juhid ja külavanemad, kogukonna liikumiste eestvedajad ja kogukondade liikmed, mittetulundusühingud.

Kogukonnaprojekti tegevused 2019 aastal

- 27.11.2019 Kogukonna arenguprogrammi I koolitus Altmõisa külalistemajas
- Projektitegevusi ettevalmistavad koosolekud ja koostöökohtumised.

Projekti tegevused jätkuvad 2020 aastal.

VI KODUKANT LÄÄNEMAA TEGEVUSTE FINANTSEERIMINE

KKLM tegevuste finantseerimiseks on liikmemaksu on 2018. aastal laekunud 2835 eurot, annetustena laekus 381 eurot. Projektide omaosalusteks laekuvad vahendid arvete alusel projektide otsestelt kasusaajatelt või toetusena kohalike omavalitsustelt. LEADER tegevuste kuludeklaratsioonide rahad laekuvad PRIA-st kolme kuulise intervalliga.

VII EESMÄRGID 2019. AASTAKS

1. MTÜ Kodukant Läänemaa LEADER strateegia 2014-2020+ rakendamine;
2. organisatsiooni arendamine, tutvustamine ja töö liikmetega;
3. maaelu arendamine ja elavdamine, sh kogukondade jõustamine ja külavanemate institutsioonide tugevdamine küldes;
4. koostöö maakondlike, teiste piirkondade ja üle-eestiliste koostööpartneritega.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	10 980	10 676	
Nõuded ja ettemaksud	75 551	73 013	2
Kokku käibevarad	86 531	83 689	
Põhivarad			
Immateriaalsed põhivarad	248	323	
Kokku põhivarad	248	323	
Kokku varad	86 779	84 012	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	14 728	17 064	3
Kokku lühiajalised kohustised	14 728	17 064	
Kokku kohustised	14 728	17 064	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	863	863	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	66 085	64 912	
Aruandeaasta tulem	5 103	1 173	
Kokku netovara	72 051	66 948	
Kokku kohustised ja netovara	86 779	84 012	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	3 216	2 835	4
Annetused ja toetused	181 788	166 279	5
Muud tulud	17 330	11 645	6
Kokku tulud	202 334	180 759	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-98 418	-84 262	7
Mitmesugused tegevuskulud	-16 653	-16 949	8
Tööjõukulud	-82 161	-78 377	9
Kokku kulud	-197 232	-179 588	
Põhitegevuse tulem	5 102	1 171	
Muud finantstulud ja -kulud	1	2	
Aruandeaasta tulem	5 103	1 173	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	5 102	1 171
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	76	55
Muud korrigeerimised	-1	0
Kokku korrigeerimised	75	55
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-2 538	-30 959
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-2 336	-11 336
Laekunud intressid	1	2
Kokku rahavood põhitegevusest	304	-41 067
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	0	-378
Kokku rahavood investeerimistegevusest	0	-378
Kokku rahavood	304	-41 445
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	10 676	52 121
Raha ja raha ekvivalentide muutus	304	-41 445
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	10 980	10 676

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/ Osakapital nimiväärtuses/ ReserVKapital	Akumuleeritud tulem	
31.12.2017	863	64 912	65 775
Aruandeaasta tulem		1 173	1 173
31.12.2018	863	66 085	66 948
Aruandeaasta tulem		5 103	5 103
31.12.2019	863	71 188	72 051

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Kodukant Läänemaa 2019.aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Finantsaruandluse standardile, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Eesti Finantsaruandluse standarda põhinõuded on kehestatud Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendid.

MTÜ Kodukant Läänemaa kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi 2 alusel.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksud

Kõiki nõudeid (laekumata annetusi ja toetusi, viitlaekumisi ning lühiajalisi nõudeid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, s.o. nominaalväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused, mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 2000 € ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Põhivara võetakse arvele netosummana, s.o. põhivara väärtus ilma käibemaksuta.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 2000

Finantskohustised

Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid ning lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustuse eest makstud või saadud õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustusega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantskohuslased kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Annetused ja toetused

Ettevõtte on lähtunud sihtfinantseerimise kajastamisel brutomeetodist. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Saadud summasid kajastatakse tuluna kui ettevõtte aktsepteerib kaasnevaid tingimusi ja kavatseb neid täita ning finantseerimise summa on usaldusväärset määratav ja selle laekumine on tõenäoline. Saadud toetus kajastatakse kasumiaruandes tuluna.

Seotud osapooled

Informatsioon seotud osapooltega tehtud tehingute kohta avalikustatakse vähemalt järgmiste seotud osapoolte rühmade lõikes:

- * ettevõtte, millel on kontroll või oluline mõju ettevõtte üle;
- * ettevõtte või tema emaetevõtte juhtkond ja ettevõtte eraisikutest omanikud, kellel on kontroll või oluline mõju ettevõtte üle, eelmainitud isikute lähedased pereliikmed ning kõigi eelmainitud isikute poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted;
- * muud seotud osapooled.

Informatsioon seotud osapooltega tehtud tehingute kohta avalikustatakse vähemalt järgmiste tehinguliikide lõikes:

- (a) kaupade ost-müük;
- (b) kinnisvara ja muude varade ost-müük;
- (c) teenuste ost-müük;

- (d) laenude andmine või saamine;
- (e) garantii või tagatise andmine või saamine;
- (f) muud tehingud.

Sarnase sisuga tehinguid võib esitada summeerituna, välja arvatud juhul, kui eraldi avalikustamine on vajalik, et mõista seotud osapooltega tehtud tehingu mõju ettevõtte aastaaruandele.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	2 484	2 484
Ostjatelt laekumata arved	2 484	2 484
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	3 137	3 137
Muud nõuded	69 930	69 930
Viitlaekumised	69 930	69 930
Kokku nõuded ja ettemaksed	75 551	75 551
	31.12.2018	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	926	926
Ostjatelt laekumata arved	926	926
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	2 093	2 093
Muud nõuded	69 994	69 994
Viitlaekumised	69 994	69 994
Kokku nõuded ja ettemaksed	73 013	73 013

Lisa 3 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	2 801	2 801
Maksuvõlad	3 137	3 137
Muud võlad	446	446
Muud viitvõlad	446	446
PRIA ettemaks	8 344	8 344
Kokku võlad ja ettemaksed	14 728	14 728
	31.12.2018	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	1 796	1 796
Maksuvõlad	2 093	2 093
Muud võlad	487	487
Muud viitvõlad	487	487
Saadud ettemaksed	1 344	1 344
Tulevaste perioodide tulud	1 344	1 344
PRIA ettemaks	11 344	11 344
Kokku võlad ja ettemaksed	17 064	17 064

Lisa 4 Liikmetelt saadud tasud (eurodes)

	2019	2018
Mittesihotstarbelised tasud		
Liikmemaksud	2 835	2 835
Annetus	381	0
Kokku liikmetelt saadud tasud	3 216	2 835

Lisa 5 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2019	2018
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	124 905	119 094
Mittesihotstarbelised annetused ja toetused	5	0
Muuseumiprojekt	0	3 465
Kohalik toit	0	2 894
Kohalik Toit 2	3 618	14 371
Loode-Eesti Mainekujundus	250	82
Säästev turism	16 439	11 926
EV100	0	522
Kultuuripärandi eksponeerimine	20 475	3 813
KÜSK	0	3 826
Toidumess	0	5 870
Töötukassa toetus	143	416
LINC 2019	8 377	0
Kohalik Toit Trendikas	7 576	0
Kokku annetused ja toetused	181 788	166 279

Lisa 6 Muud tulud

(eurodes)

	2019	2018
Õppereisidel ja õppepäevadel osalemine	17 064	10 993
infoviidad	266	0
Muud	0	652
Kokku muud tulud	17 330	11 645

Lisa 7 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2019	2018
Muuseumide projekt	76	3 677
LEADER 2014-2020 tegevustoetuseks	37 873	31 954
Kohalik toit	0	3 456
Kohalik toit 2	4 358	17 482
Loode Eesti mainekujundus	1 167	275
Säästev turism	18 925	13 471
EV100	0	490
Kultuuripärandi eksponeerimine	16 739	3 109
KÜSK	0	3 826
Toidumess	0	6 522
Jätkusuutlikud Kogukonnad	1 554	0
Kohalik Toit Trendikas	8 418	0
LINC 2019	9 308	0
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	98 418	84 262

Lisa 8 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2019	2018
Mitmesugused bürookulud	54	54
Lähetuskulud	252	11
Riiklikud ja kohalikud maksud	28	0
Kulu ebatöenäoliselt laekuvatest nõuetest	30	80
Pangateenustasud	28	3
Eesti Külade Maapäev	1 140	0
LEADER kaudsed kulud	10 680	15 280
Pärand projekti kaudsed kulud	109	302
Ostetud teenused	3 188	785
Liikmemaks	125	75
Aasta küla tunnustamine	789	0
Muud	230	359
Kokku mitmesugused tegevuskulud	16 653	16 949

Lisa 9 Tööjõukulud

(eurodes)

	2019	2018
Palgakulu	61 803	58 648
Sotsiaalmaksud	20 360	19 729
Kokku tööjõukulud	82 163	78 377
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	3	3

Lisa 10 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2019	31.12.2018
Füüsilisest isikust liikmete arv	6	6
Juriidilisest isikust liikmete arv	72	76

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2019	31.12.2018
	Nõuded	Nõuded
Asutajad ja liikmed	279	615
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	930	0

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2019
	Kaupade ja teenuste ostud
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	138

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2019	2018
Arvestatud tasu	30 195	31 840